

Необхідно уточнити зміст фінансового аналізу та уникнути його ототожнення з оцінкою фінансового стану. У контексті орієнтації на управління вартістю бізнесу, важливо використовувати різні показники під час проведення фінансового аналізу, включаючи як показники фінансової звітності, так і інші фінансові параметри. Ці підходи розширюють можливості аудиторських послуг. Під час фінансового аналізу, зокрема, під час проведення аудиторських процедур для оцінки ймовірності банкрутства, важливо проводити аналіз облікової політики та її впливу на формування показників фінансової звітності.

Подальшими напрямками досліджень є розробка методики для попереднього етапу фінансового аналізу в рамках аудиторських процедур, а саме оцінка облікової політики суб'єкта аудиту та визначення її впливу на показники фінансової звітності.

Список використаної літератури:

1. Євсєєва, О. О., Анікіна, О. С., Нікуліна, С. В. Актуальність формування універсального підходу до оцінки фінансового стану підприємства на основі показників форм фінансової звітності. Економічний простір. 2019. Вип. 148. С. 129–143. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/157> (дата звернення: 25.08.2023).

2. Бурлака Ю.М. Фінансове оздоровлення сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)». Київ, 2008. 20 с.

3. Лесюк А.С. Комплексний аналіз фінансового стану та прогнозування ймовірності банкрутства сільськогосподарських підприємств : дисертація на здобуття ступеня доктора філософії. Полтавська державна аграрна академія Міністерства освіти і науки України. Полтава, 2021. С. 392.

Оляднічук Н.В.,

канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і оподаткування
Уманського національного університету садівництва

ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ: ОБЛІК ТА КОНТРОЛЬ

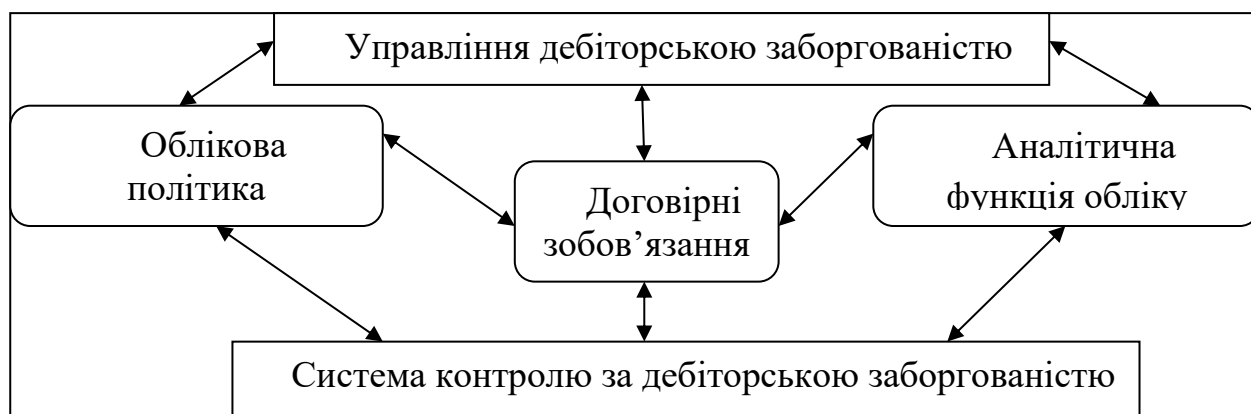
Дебіторська заборгованість разом з виробничими запасами складає значну частку в структурі активу балансу суб'єкта підприємництва. Належна організація розрахунків з покупцями та замовниками дозволяє підвищити платоспроможність підприємства, збільшити оборотність його активів. Облік розрахунків з дебіторами має стратегічне значення для суб'єктів підприємницької діяльності. У бухгалтерському обліку підприємства зобов'язання виникають не в момент укладення договору, а після здійснення однією зі сторін передбачених в ньому дій, внаслідок яких виникає заборгованість однієї сторони перед іншою. У практичній діяльності підприємств розрахунки за товарними операціями не співпадають за часом. Цим пояснюється виникнення дебіторської та кредиторської заборгованості.

Дебіторська заборгованість визнається активом, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод та може бути достовірно визначена її сума [1]. Важливим питанням обліку дебіторської заборгованості є її оцінка. Методи оцінки дебіторської заборгованості в Україні визнані Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» і передбачають її відображення у балансі за чистою реалізаційною вартістю (за вирахуванням резерву сумнівних боргів).

Дебіторська заборгованість спричиняє вилучення коштів з обороту підприємства, що негативно позначається на їх фінансовому стані, а несвоєчасна оплата боргів і зобов'язань веде до залучення в оборот коштів, які належать іншим підприємствам. Несвоєчасні розрахунки створюють взаємну заборгованість між виробниками і споживачами продукції, призводять до заборгованості за розрахунками, що викликає погіршення фінансового стану.

Специфікою побудови обліку дебіторської заборгованості є обов'язкова деталізація кожного виду заборгованості та відображення стану розрахунків у фінансовій звітності. Побудова бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості повинна забезпечувати у будь-який час повну інформацію про стан та оцінку боргових вимог, що є можливим при дотриманні принципів побудови обліку. Політика управління дебіторською заборгованістю, яка представляє собою частину загальної політики управління оборотними активами і маркетингової політики підприємства, спрямованої на розширення обсягів реалізації продукції, визначає ефективність роботи підприємства.

Облік дебіторської заборгованості, управління нею та здійснення контрольних функцій щодо її погашення потребують системного підходу та синхронізації дій протягом усього процесу існування дебіторської заборгованості (рис. 1).

Рис. 1. Алгоритм комплексного підходу до обліку і контролю дебіторської заборгованості

Підприємствам, в яких є дебіторська заборгованість слід здійснити аналіз такої заборгованості за строками погашення та документально оформити з метою отримання підстав для нарахування або не нарахування резерву сумнівних боргів. Проте, майже всі сільськогосподарські підприємства України розраховуються продукцією з постачальниками ресурсів, кредиторами. У вітчизняній практиці розглядаються в основному особливості перевірки фінансової звітності у

загальному вигляді, при цьому не приділяється достатньої уваги особливостям перевірки даних про розрахунки з покупцями і замовниками та іншими дебіторами. Невиконання зобов'язань за платежами розрахунково-платіжної та касової дисциплін в економіці України посилює товарно-грошову незбалансованість економіки країни і призводить до підвищення темпів інфляції.

Отже, суб'єкти підприємництва мають аналізувати процеси виникнення дебіторської заборгованості, терміни й умови її погашення та відповідність обліковій політиці. Застосування рекомендованого алгоритму комплексного підходу до обліку і контролю дебіторської заборгованості проблемні питання практичного характеру будуть вирішені вчасно і без порушень договірних умов між контрагентами.

Список використаної літератури:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999р. № 237 (зі змінами і доповненнями від 29.09.2020р. № 588). URL : <https://ips.ligazakon.net/document/REG4018?an=15>.

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999р. №996-XIV (зі змінами і доповненнями від 19.07.2022р. № 2435-IX). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

Охріменко М.В.,

здобувач вищої освіти ОС «Магістр»,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,

Уманська В.Г.,

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри
економіки підприємства, обліку і аудиту

Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТОВІРНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ: ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПРОЯВИ

Необхідність побудови сталого економічного розвитку породила нові вимоги до фінансової звітності. Розробка надійних, якісних і доступних звітів про фінансову діяльність компаній не повністю відповідає цим потребам. Зміна вимог до інформації в цілому та звітності зокрема призвела до усвідомлення важливості формування обліково-аналітичних систем, які поєднують фінансову та нефінансову інформацію. Концепція сталого розвитку компанії не може бути успішною без належної інформаційної прозорості і готовності компанії ділитися інформацією про свою діяльність із зовнішніми користувачами. Визначити, які інструменти прозорості доступні для комерційної діяльності та яка їх природа, розкрита в окремих випадках, є ключовим фактором успіху сучасного бізнесу. Коли компанія досягає певного етапу розвитку, достовірність і прозорість